

NTOG Kunst Salon

Fietsend over de Biltstraat passeer ik het Vrelinghuis. In de vroege ochtend hebben zich al een aantal mensen op de stoep verzameld. Ze wiebelen om warm te blijven, het doek met de tekst: 'Elk leven is beschermwaardig' wiebelt met ze mee. Anti-abortus, zoveel is duidelijk.

Toch staat die tekst als een huis. Elk leven is beschermwaardig, óók het leven van vrouwen die onbedoeld zwanger zijn. Een uitgangspunt dat Paula Rego ertoe heeft aangezet de serie 'Abortion' te maken. Ik ben onderweg naar een overzichtstentoonstelling over deze fascinerende Portugese kunstenares.

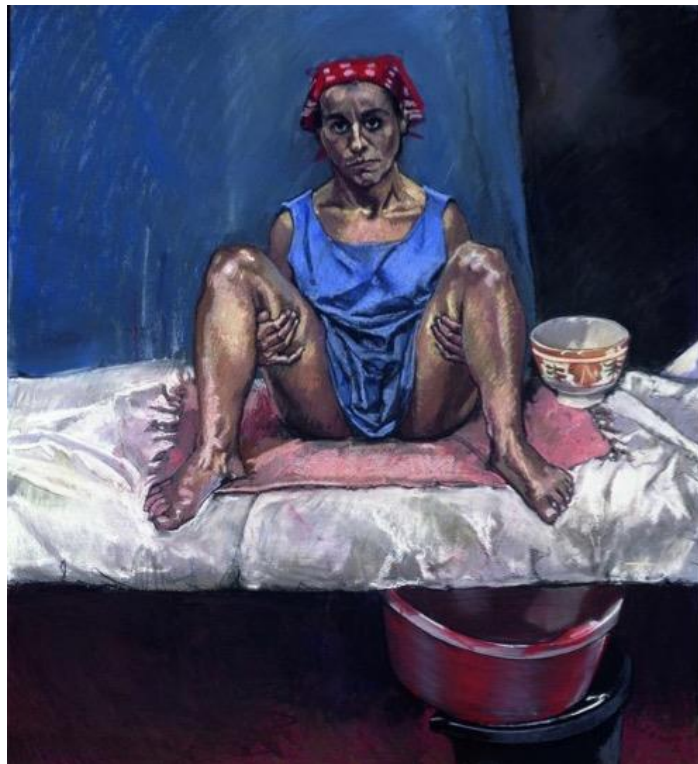
Wanneer er in 1998 een referendum wordt gehouden in Portugal over het legaliseren van abortus is de opkomst zo laag dat het referendum mislukt. Abortus blijft illegaal. Dit tot grote weerzin van Paula Rego en ze besluit via haar kunst haar stem te laten horen.

Ze maakt een serie pasteltekeningen waarin ze vrouwen toont die een abortus ondergaan. Geen zielige hoopjes ellende, geen vrouwen die aan de afgrond staan maar krachtige vrouwen die vol overtuiging het heft in eigen handen nemen. Autonome vrouwen, het wordt ze niet aangedaan, ze doen het zelf. Het zijn allemaal verschillende soorten vrouwen, van dame tot schoolmeisje. Letterlijke verbeelding van een abortus is het niet. Als het werk bloederig en plastisch zou zijn zouden mensen direct weggijken. En dat wilde ze nou juist net niet! Het doel van kunst, en zeker in dit geval, is immers om mensen te laten kijken. Door de houdingen van de vrouwen, de gezichtsuitdrukkingen en door enkele attributen wordt een illegale abortus onmiskenbaar gesuggereerd. De werken maakte ze bewust in pastel zodat de serie makkelijk vervoerd kon worden. De 'Abortion Series' werd door het hele land getoond en kreeg veel aandacht. Zo gaf Paula Rego abortus een gezicht en gaf ze aanzet tot een publieke dialoog.

In 2007 werd er opnieuw een referendum gehouden voor de decriminalisatie van vrijwillige abortus tot de 10de week. Een meerderheid stemde voor en de wet werd aangepast. Het verhaal dat Paula Rego vertelt met haar werken, hoe vrouwen daadkracht plaatsen boven lijdende acceptatie van een onbedoelde zwangerschap, heeft hier zonder twijfel aan bij gedragen. Op een ongekennde manier gebruikte ze haar schilderkunst als instrument voor politiek verzet. Paula Rego is tot en met 20 maart te zien in het Kunstmuseum Den Haag. Laat u inspireren door deze uitzonderlijke verhalenverteller.

Het debat rond abortus is nog altijd actueel, ook in Nederland. De bedenktijd, de abortuspil en de termijngrens zijn nog dagelijks onderwerp van discussie. Wellicht is het tijd voor een Nederlandse Paula Rego om een kwast ter hand te nemen.

Daphne Voormolen, arts foetale geneeskunde WKZ
Stichting Kunst Salon

Colofon: Paula Rego, *Untitled No.1* (1998)